

door Terry van der Zijden

Hoeren praten niet met elkaar over de emoties die klanten losmaken, zij praten niet over wat gebeurt als zij met de klant alleen zijn. Dat maakt het vak eenzaam. Dit zwijgen heb ik willen verbreken met deze brief die ik een paar jaar geleden schreef maar die nog steeds actueel is. *

Zomer 1984

Beste collega,

Hiermee wil ik met jou in contact komen op een wat ongebruikelijke manier. Ik wil je graag in vertrouwen nemen over dingen waar ik wel dikwijls aan denk, maar niet over praat. Dit is een hele stap voor mij en ik heb er heel lang over nagedacht of ik dat durfde, maar ik doe het gewoon. Ik hoop dat je me niet uitlacht en dit niet laat lezen aan mannen, ook niet aan vrouwen die niet in het vak zitten. Het is alleen voor jou bedoeld en voor de collega's die jij vertrouwt.

Alles bij elkaar heb ik het werk nu veertien jaar gedaan, bijna altijd met collega's, zowel zonder 'baas' als met iemand die de 'baas' was. Ik heb tegen zeer lage en soms tegen behoorlijk hoge prijzen gewerkt. Ik heb met klanten gewerkt waarbij ik een lang, voorbereidend (onderhandelend) contact had en met klanten waarbij dat er niet en geen enkel ander contact was. In die veertien jaren ben ik tot de ontdekking gekomen dat, zelfs al was ik omringd door collega's, het **een hartstikke eenzaam vak** is. Niet zozeer omdat wanneer je het eigenlijke werk doet, je altijd met een klant alleen bent. Maar omdat ik in al die jaren ervaren heb dat er een soort ongeschreven wet bestaat die zegt dat **wat je met een klant meemaakt, daar praat je niet over**; hoogstens oppervlakkig of in de vorm van negatieve opmerkingen, zoals: "die wil alles voor weinig geld" of "wat een klootzak", enzovoorts.

Voor mijn gevoel is de belangrijkste reden waarom ik (tijdelijk?) gestopt ben met werken het feit dat ik het niet vol kon houden om te blijven zwijgen. En omdat ik denk dat ik niet de enige ben die daar moeite mee heeft, heb ik besloten dat zwijgen te verbreken.

Ik heb het gevoel dat het nooit goed is wat je ook doet: als een klant tevreden was, had ik het gevoel dat dat kwam omdat ik meer deed dan m'n collega's misschien deden. Daardoor werd ik bang bestempeld te worden te behoren tot de categorie hoeren die 'de markt kapot maken'. En als een klant ontevreden was, was ik bang dat ik de regels te star op-

volgde en de plaats waar ik werkte een slechte naam bezorgde. Als ik aan collega's vroeg hoe zij het deden, dan kreeg ik altijd antwoorden die er op wezen, dat je je vak pas verstaat, met andere woorden een goeie hoer bent, als je je gevoel helemaal buiten kan sluiten en je de touwtjes strak in handen hebt. Wanneer een klant minder betaalde en ik van te voren weinig contact met hem had, lukte dat aardig. Maar het werd moeilijker naarmate een klant meer betaalde of als ik er meer moeite voor had moeten doen om hem zover te krijgen dat hij meeding en het allermoeilijkste was het, toen ik in seksclubs werkte en de contacten ook over andere dingen dan seks gingen.

Vanaf het begin werd tegen mij gezegd en ook gedurende alle jaren heb ik dat van bazen, bazinnen en collega's gehoord: "Je moet net doen alsof." Alsof wat? Zoals je zou vrijen met degene waarop je verliefd bent? Een relatie mee hebt? Of mee getrouwd bent? Of zoals je in sexfilms ziet? Zoals een klant het 't liefste wil dat je zou doen? Of zoals je het zelt graag zou willen? Ik denk dat ik het allemaal uitgeprobeerd heb, afhankelijk van het soort klant dat ik voor me kreeg, maar naarmate de komedie levensechter werd, was het ook des te moeilijker om vindingrijk genoeg te zijn om zonder dat de klant dat in de gaten had, de touwtjes strak in handen te houden ("Och schat," fluisterde ik hem toe, "Ik zou bijna de tijd vergeten door jou!" terwijl ik met zogenaamde tegenzin aanstalten maakte om te zorgen dat hij binnen de gestelde tijd opgehoepeld was.)

Soms was ik er erg trots op dat ik het spel zo speelde en tot op zekere hoogte kon ik daar met collega's over praten, maar er was iets in mij en in de houding van de andere vrouwen dat zei: stop, niet verder, want nu overschrijd je de regel: 'Wat je met een klant meemaakt, daar praat je niet over.'

Eigenlijk moest ik heel tevreden over mezelf zijn, want ik was een echte hoer:

- 1 Ik deed alsof (welk spel dan ook);
- 2 Mijn gevoel was buiten gesloten (daarvoor had ik het veel te druk met al die komedie);
- 3 Ik had de touwtjes strak in handen (zij het dikwijls met bovenmenselijke moeite, maar in het algemeen had ik de klanten keurig op tijd buitengewerkt en

hadden ze zich zonder dat ze dat wisten precies gedragen zoals ik het gewild had).

Waarom was ik dan toch niet tevreden? Omdat ik er in m'n hart toch niet zo zeker van was dat ik een echte goeie hoer was, want: zoals we er met elkaar over praatten leek het er op, dat deze drie punten bij iedereen, behalve bij mij, moeiteloos gingen. Dus schaamde ik mij erover dat er bij mij dingen gebeurden waarvan ik nu, tot op vandaag, nog steeds niet weet of andere hoeren die ook overkomen.

Overkomt het jullie bijvoorbeeld ook dat je bij jezelf hoopt dat je, al is het maar een beetje, geil wordt zodat de hele rimram wat gemakkelijker verloopt? Overkomt het jullie ook dat je bang bent te geil te worden (bijvoorbeeld omdat die verrekte rotzak maar niet van je clitoris kan afblijven) waardoor je ongewild zou klaarkomen? Overkomt het jullie ook dat je in zo'n situatie moet kiezen of je 'stiekum' klaarkomt en gewoon laat komen wat komt, of dat je er nog een schepje bovenop doet zodat je nog een beetje komedie hebt gemaakt? En overkomt het jullie ook dat, waar je ook voor gekozen hebt, je er achteraf toch altijd een kater aan overhoudt? En hebben jullie dan ook hetzelfde verlangen als ik: doodgewone, simpele klanten waarbij je plat kan gaan, je ogen dichtdoen en wacht tot hij klaargekomen is? Niet alleen omdat dat heel wat gemakkelijker werkt, maar ook omdat dan pas de scheiding tussen je werk en je privé duidelijker zou zijn?

Hoe zit dat bij jullie?

Als je iemand hebt van wie je houdt, hoe ga je daarmee om op het gebied van seks? Hoe gaat het vrijen thuis met je eigen partner? Of hoe denk je zelf over vrijen, seks, je eigen lijf en wat jij zelf lekker en fijn vindt. Nu ik kan je wel bekennen dat ik het allemaal niet meer weet en als ik terug kijk naar mijn ervaringen kom ik tot de ontdekking dat mijn werk wel degelijk invloed heeft op m'n privéleven:

- Ik heb echt het gevoel dat hoeveel ik ook van iemand hou, samen seks beleven niet uitdrukt wat ik speciaal voor die ene persoon voel.

- Ik heb in mijn werk al zoveel keer een handeling, houding, standje etcetera uitgevoerd of ondergaan en daarbij gedaan alsof ik dat leuk of lekker vond, dat ik nu echt niet meer weet wat ik werkelijk fijn vind en wat bij mijn eigen seksualiteit past.

- Mijn lijf zegt mij wel waar ik geil en opgewonden van wordt en waarvan ik kan klaarkomen. Maar omdat ik dat in het vak gebruikt heb om gemakkelijker, sneller en pijnlozer te kunnen werken, weet ik binnen een privé-relatie echt niet wat dan de werkelijke oorzaak van mijn geil worden is.

- Ik heb over seks een algemeen gevoel gekregen van: er is niets nieuws onder de zon, ik heb het allemaal al gehad, allemaal al meegemaakt.

Waarom schrijf ik dit nu allemaal?

Op de eerste plaats omdat het er voor mij een keer uit moest. Maar ook omdat ik niet kan geloven dat ik de enige ben die met dit soort situaties en gevoelens te maken heeft. Ik heb zelfs een vermoeden dat het op den duur ons allemaal zo vergaat. Daarom hoop

ik dat door dit tijdig met elkaar te bespreken, een hoop problemen voorkómen kunnen worden. Ik denk dat wij hoeren veel belevenissen hebben die op elkaar lijken maar dat niet van elkaar weten omdat we onder elkaar zwijgen.

Er zijn genoeg redenen te bedenken waarom er gezwegen wordt. Vanaf het begin dat we in het vak zitten, wordt ons het gevoelgegeven dat we moeten oppassen voor elkaar, dat we eigenlijk niemand kunnen vertrouwen en dat we onze zwakke plekken niet mogen laten zien. Dit komt ons werk en onszelf niet ten goede en bovendien klopt daar allemaal niets van. Om goed te kunnen werken hebben we juist de steun nodig van degenen die in hetzelfde schuitje zitten. Om inderdaad te voorkomen dat het jullie zo vergaat als het mij verging, moeten we onder elkaar kunnen praten in plaats van ons te schamen, bang voor elkaar te zijn of op elkaar neer te kijken. Daar zijn géén redenen voor want:

- We zijn allemaal hardwerkende vrouwen, ook al wil de buitenwereld en soms het milieu ons doen geloven dat we te lui zijn om te werken.

- Het is niet onze keuze dat ons goeie karakter dikwijls verborgen blijft achter een hoop uiterlijk vertoon.

- We zitten elkaar niet in de weg. Integendeel, we kunnen veel van elkaar leren, we worden er met ons allen wijzer van.

Beste collega van me, ik heb me in dit schrijven helemaal gegeven en ik zou graag van jou horen hoe je dit vindt. Ik zou het fijn vinden als je iets van je laat horen. Vooral over de vraag of jij dit soort dingen ook meegemaakt hebt, of dat er misschien heel andere dingen zijn waar je moeilijk met collega's over praat. Wil je me ook iets meer vertellen over de manier waarop je werkt of hebt gewerkt en hoe lang of juist hoe kort je in het vak zit. Het zou best wel een groot verschil kunnen zijn wanneer je bijvoorbeeld achtien bent of wanneer je maar één avond in de week werkt, of zo.

Maar het belangrijkste is dat jij en ik, wij allemaal, hoeren zijn of prostituées als je dat woord liever gebruikt. Daarom is iedere reactie, ongeacht je omstandigheden voor mij van harte welkom. Ik eindig met je veel steun en veel plezier toe te wensen.

Je collega

* Dit is een deel van mijn (waargebeurde) verhaal 'Ik schreef een brief aan mijn collega's' uit het boek: Beroep: Prostituée, geredigeerd door Frank Belderbos en Jan Visser, Utrecht: SWP, 1987.